

Светосавска бесједа

Часно свештенство, преподобно монаштво, драга браћо и сестре и драга дјецо - господо хришћансака.

Навечерје је празника Св. Саве. Већ осам вијекова ово име се помиње и слави у српском народу и цијелој православној васељени.

О Светом Сави је већ толико много речено, да се мало шта ново може додати, али је Он и вјечна српска прича и житије које још увијек траје. Из тог разлога је данас о Сави и тешко и лако говорити.

Хришћанство код Срба, је кроз Светог Саву добило специфичну националну димензију, и определијелило нашу националну историју.

Као што знамо из историје, Сава је син Родоначелника лозе Немањића, и заједно са својим оцем, оснивач и утемељитељ и наше државе и наше аутокефалне цркве. На почетку српског средњег вијека стоје отац и син, први са мачем и владарским жезлом, други са крстом и књигом. Принц Растко је принчевску одежду замијенио монашком ризом. Могао је многима да влада, али је изабрао да свима служи, будући према себи строг а према другима благ.

Називамо га још и првим српским просветитељем, учитењем, законодавцем, љекаром, дипломатом, задужбинаром и градитељем. Он је родоначелни нашег комплетног духовног наслеђа. То је оно наслеђе које се не наслеђује као што се наслеђују остала материјална блага, већ само свјесним усвајањем тих вриједности. Због тога треба да се запитамо јесмо ли ми стварни насљедници овога светитеља?

Када кажемо Свети Сава те двије ријечи су постале као име и презиме неодвојиве једна од друге и заједно неодвојиве од ове личности. Своје име које је на рођењу добио, Растко, оставио је на монашењу и започео нови живот под новим именом Сава. Оно што га чини светим нису само дјела његовог живота, односно није он свети само због тога што је на себе узео многе подвиге и трудове. Он је прије свега свети, због тога што је истинском

вјером остварио заједницу са јединим светим, са Господом Христом. Само онај који је у заједници са Њим, може постати свет. Када би за то били довољни трудови постови и остали покрети нашега бића, онда нам на том путу Господ не би ни требао. Прије ће бити да његов труд у манастиру проистиче из његове љубави према Господу и жеље да буде једно са Њим.

Свети је желио заједницу са Христом јер је био свјестан Љубави Божије према нама, оне слободне љубави којом је Бог одлучио да створи овај свијет. Био је захвалан Господу на тој љубави која је њега и нас увела у овај свијет, привела нас из небића у биће.

Био је свјестан да се заједница са Господом остварије у Цркви његовој коју је са тим планом Господ и основао, и која није од овога свијета. Њено сидро није негдје у дубини историје, већ управо у Царству Небескоме. Због тога Црква и опстаје упркос свим историјским искушењима која су на њу наилазила. Господ не допушта да она пропадне ни упркос нашим манама и недостатцима. Она је једини сигуран кров, који имамо над својом главом.

Знао је Свети Сава, да Бог, ни према Цркви, ни према нама не поступа по правди, иако се често молимо и пјевамо Боже Правде. Бог није само Бог правде него и милости. Свети Сава се потписивао ријечима, од свих задњи Сава Грешни. Тако може да се потпише само онај који чврсто вјерује да Бог није праведан него прије свега милостив. Дубоко ганут Љубављу Божијом, знао је да не треба да се удаљава од те и такве љубави. У близини извора свјетлости, лако је уочавао сваки недостатак на себи и покајањем се пресаздавао градећи од себе новог човјека.

Све оно што је Свети био, и како је запамћен у нашој историји могуће је само искреним свештеничким односом и служењем потребама свога народа. Трудио се да буде свима све, према свачијој потреби. Због тога од њега почињу и прве школе и болнице и закони и све оно што је била потреба нашега народа.

По ријечима Владике Николаја у њему су се Исток и Запад сјединили кроз хармонију која задивљује. У његовој личности су се спојили, источњачка

мистика и западна практичност, а и једноме и другоме се учио на најбољим мјестима које је тадашњи свијет имао. Духовно искуство и знанје стечено на Светој Гори и великим центрима Ромејског царства, несебично је дијелио са другима.

Његова љубав према свом народу и отаџбини је прочишћена одласком у манастир и прекидом свих физичких веза са свим што је од овога свијете. Постао је истински Србин тек онда када му до тога није било стало. Владика Николај је говорио да је Српски светосавски национализам, рам у коме је икона Христова. Без те иконе постоји страх од других и другачијих и постоји пријетња да у тај рам неко стави неку другу слику. Имали смо и такве случајеве у нашој тешкој историји, а чини ми се да ни данас нисмо далеко од тога.

Савин одлазак у манастир и одређење за Небеско Царство, умјесто царства земаљског било је пресудно и за одређење Кнеза Лазара на Косову и читавог нашег народа кроз сву досадашњу историју. Опет имамо парадоксалну ситуацију као код Светог Саве. Лазар се одриче земаљскога ради Небескога Царства, али се за земаљско јуначки бори и несебично жртвује. Српско царство и српска држава су били најбољи и најсигурнији у рукама оних који су били спремни да се одрекну земаљског царства ради Небескога, а у највећој неизвјесности онда када су били под управом оних који су жељели да изграде само земаљско царство. Свети Сава нас учи да је вјечност мјерило времена.

Због свега реченог, требамо данас да се запитамо јесмо ли истински насљедници Светога Саве. Да ли смо истински хришћани или се само тако називамо. Вјерујемо ли у Христа као он, јер Христос је исти и јуче и данас и сутра. Умртвити светога Саву у себи, је већи гријег, него га протјерати из себе. Не можемо рећи, прихватићу ово од светог Саве, а ово нећу. Оно што може да се у њему подијели, то није Свети Сава.

Драга браћо и сестре требамо сви да се потрудимо да у наше вријеме подражавамо Св. Саву, да размислимо пред важним животним одлукама и недоумицама, и као појединци и као народ, како би сада поступио Свети Сава. Ово питање би могло да нам да одговор, на многе непознанице.

Народ који има Саву има се на кога угледати, на свом путу ка Царству Христовом, јер је Сава био становник земље и грађанин неба. По узору на Светог Саву то су били и многи наши претци и страдалници за вјеру и светосавље, до наших дана а на то смо, без сумње, и ми позвани.

Због свега тога требамо да се завјетујемо Светом Сави да се нећемо јефтино продати, јер смо скупо плаћени. Хвала

Свештеник Велимир Ковач